

NAJEŻYĆ SIĘ (10) *vb pf*

Zawsze się.

a jasne; e *prawdopodobnie jasne* (tak w jeżyć się).

fut 3 sg najeży się (3). ◇ 3 pl najeżą się (2). ◇ *praet* 3 sg m najeżył się (3). ◇ *part praes act* najeżąc się (1). ◇ *part praet act* najeżywszy się (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI w.

Podnieść się do góry, nastroszyć się [jak kolce u jeża] (przeważnie o włosach lub sierści) (10) :

W porównaniu (1): PAttrże zá tym hufarzem/ ze łbem nápierzonym/ Włafnieby go mogli przewác/ nápoły łzalonym. Ano mu łie náieżył/ łeb iáko w bárłogu *RejZwierz* 139v.

Fraza: »łeb się najeżył [w tym: komu (4)]« [szyk zmienny] (5): Vźrzyłz iáko ku tobie přetko wiátr pobieży/ Zeć y czoło ochłodnie/ y łeb łie náieży. *RejWiz* 149, 15 [2 r.]; *RejZwierz* 139v; Aleś wesoł áno we łbie y w mieřzku nic nie máłz/ łzczka/ zátacza łie/ łeb łie náieżył *RejZwierz* 61v.

[*Szeręg:* »najeżyć. się a sierć po sobie postawić«: Pies też náieżywłzy łye/ á sierć po łobie połtáwiwłzy/ poczał naprzód barzo łzczekác *LorichKosz* 135 (*Linde*).]

W przen (2) : [szyszki] łie ni nacz infzego nie przygodzą/ iedno náieżywłzy łie ná ziemi dármo leżą. *RejZwierz* 18.

Frazy: »łby się najeżą« (1): Tákcęc też w kázdęy łpráwie/ kiedy ludzye zgodni/ Iuż nigdy nie mogą być/ wđdy ták bárzo łzkodni. Iáko gdy łie im kołá/ łwowlonie rozbieżą/ Iuż táłm rozno rozumy/ y łby łie náieżą. *RejZwierz* 138v.

»rozumy się najeżą« (1): *RejZwierz* 138v *cf* »łby się najeżą«.

Przen: *Nadąc się, napuszyć się (1) :* Wilk powiedáią iż nie tyie leżąc/ Y chłop leniwy chodzi łie náieżąc. *RejZwierz* 221.

a. *Nastroszyć się pod wpływem strachu (o włosach) [komu] (3) :*

Frazy: »szupryna najeży się« (2): Idę dáley álic Lew thuż ná łciefzce leży/ Bárzo mi łie łzupriná wnet znowu náieży. *RejWiz* 110, 108v.

»włosy się na łbie najeżą« (1): kto o thym [o okrucieństwach królów] czyta pewnie káždemu zádrży wełná/ y włofy łie ná łbie náieżą. *RejZwierz* 41v.

Synonim: *nastrożyć się.*

Formacje współrdzenne cf JEŻYĆ SIĘ.

Cf NAJEŻENIE